

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO I WYMAGANIA EDUKACYJNE
KLASA IV - VI**

1. Skala ocen:

- celujący (6)
- bardzo dobry (5)
- dobry (4)
- dostateczny (3)
- dopuszczający (2)
- niedostateczny (1)

2. Ocenianie

a) Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej, określonej w odrębnych przepisach i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę.

b) Każda ocena jest jawna, zarówno dla uczniów, jak i rodziców/prawnych opiekunów i na ich prośbę nauczyciel ustalający ocenę powinien ją uzasadnić.

c) Ocena powinna być zależna od możliwości intelektualnych ucznia, tak aby uwzględniała jego wkład pracy.

Co podlega ocenianiu:

Oceniane umiejętności	Aktywności uczniowskie podlegające obserwacji i ocenie
Czytanie: - technika głośnego czytania - głośne czytanie - ciche czytanie ze zrozumieniem	- wystąpienie na lekcjach - udzielanie odpowiedzi w sprawdzianach pisemnych - odpowiedzi ustne - znajomość lektur
Pisanie: - poprawność ortograficzna i interpunkcyjna	- wypracowania, samodzielne notatki - sprawdziany (testy) - dyktanda ortograficzne - sprawdziany (testy) ortograficzne - inne formy, np. komiksy
Mówienie	- wypowiedzi ustne - udział w dyskusji
Słuchanie	- odpowiedzi ustne
Recytacja	- wygłoszenie tekstu
Prowadzenie zeszytu przedmiotowego	- systematyczność - wkład pracy w estetykę notatek - pomysłowość w robieniu notatek

3. Stosowanie i ocenianie sprawdzianów:

Zadania klasowe, sprawdziany, wypracowania, testy, recytacja:

- W ciągu roku obowiązują 2-4 zadania klasowe literackie związane z poznanymi tekstami, sprawdzające stopień opanowania umiejętności redagowania dłuższych form wypowiedzi.
- Po każdym dziale nauki o języku nauczyciel może przeprowadzić sprawdzian wiadomości i umiejętności – 3-4 w roku.
- Przed każdym opracowaniem lektury uczniowie piszą sprawdzian (test, kartkówkę) ze znajomości treści utworu.

- Po opracowaniu lektur wskazanych w podstawie programowej uczniowie mogą pisać sprawdzian po analizie utworu – 2-3 w semestrze.
- Wypracowania (dłuższe formy wypowiedzi) uczniowie piszą nie rzadziej niż raz w miesiącu.
- Recytacja oceniana jest co najmniej raz w okresie.
- Nauczyciel podaje uczniom zakres materiału, który jest objęty sprawdzianem oraz listę umiejętności podlegających sprawdzaniu na tydzień przed planowanym sprawdzaniem.
 - Nauczyciel sprawdza i ocenia sprawdziany, zadania klasowe uczniów w terminie nieprzekraczającym 14 dni od daty pisania prac przez uczniów.
 - Sprawdziany (testy) są oceniane według punktacji ustalonej przez nauczyciela, natomiast wypracowania i zadania klasowe zgodnie z kryterialnym ocenianiem form wypowiedzi.
 - W przypadku osiągnięcia niezadowolających wyników przez uczniów nauczyciel może jeszcze raz przeprowadzić sprawdzian wiadomości i umiejętności, podając określony dodatkowy termin, nie późniejszy jednak niż 2 tygodnie od oddania pracy. Oceny z pierwszego sprawdzianu oraz drugiego poprawkowego są wpisywane do dziennika lekcyjnego.

4. Kartkówki:

- Z trzech ostatnich lekcji, dwóch lub jednej nauczyciel może przeprowadzić niezapowiedzianą kartkówkę.
- Kartkówka jest pisemną formą sprawdzenia przygotowania ucznia trwającą nie dłużej niż 15-20 minut.
- Kartkówka może też dotyczyć podstawowych wiadomości i umiejętności objętych podstawą programową (np. rozpoznawanie, nazywanie, określanie formy gramatycznej części mowy).
 - Kartkówka może zostać zasygnalizowana uczniom przez nauczyciela dzień wcześniej.
 - Nauczyciel sprawdza i ocenia kartkówkę w terminie nie przekraczającym 7 dni od daty pisania jej przez uczniów.
- Kartkówki są oceniane według norm przyjętych przez nauczyciela.

5. Nieprzygotowanie do lekcji:

- Dwa razy w ciągu semestru uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów, wypracowań szkolnych, recytacji).
- Uczeń nieobecny na lekcjach z powodu choroby zgłasza nieprzygotowanie z przedmiotu. Nauczyciel wyznacza uczniowi potrzebny czas na uzupełnienie wiedzy.
- Oceny bieżące uzyskane przez ucznia wpisywane są przez nauczyciela w zeszyty i do dziennika.

6. Odpowiedzi ustne:

- Ocenie podlegają:
 - a) przewidziane programem nauczania dłuższe wypowiedzi na temat lektury i otaczającej rzeczywistości;
 - b) wiedza dotycząca zagadnień literackich oraz gramatycznych.

7. Prowadzenie i ocena zeszytów przedmiotowych oraz zeszytów ćwiczeń.

- Wybrane zadania domowe i samodzielne notatki w zeszyty ucznia są sprawdzane co najmniej dwa razy w semestrze.
 - Nauczyciel sprawdza zeszyt ucznia pod kątem kompletności i czytelności notatek.
 - W przypadku nieczytelnego zapisu notatki z lekcji, notatki własnej lub zadania domowego (nie znajdujących uzasadnienia w dysleksji, dysgrafii), nauczyciel może zlecić uczniowi przepisywanie notatki, ćwiczenia itp.
 - Uczeń ma obowiązek uzupełniania brakujących lekcji w zeszyty przedmiotowym za czas swojej nieobecności w szkole.
 - Ocena za prowadzenie zeszytu może być wystawiana raz w okresie i przy jej wystawianiu są brane pod uwagę takie elementy:
 - kompletność notatek i zapisów;
 - poprawność merytoryczna;
 - estetyka;
 - poprawność ortograficzna.

- Sprawdzeniu i ocenie podlegają również ćwiczenia wykonywane przez uczniów w zeszytach ćwiczeń z kształcenia językowego. Ćwiczenia nauczyciel może skontrolować na lekcji:
 - polecając uczniowi zaprezentowanie pracy i oceniając ją;
 - stawiając parafkę, co oznacza jedynie odnotowanie faktu wykonania zadania.
- Ćwiczenia w zeszytach ćwiczeń nauczyciel ocenia co najmniej raz w semestrze : albo bezpośrednio po ich wykonaniu przez ucznia, albo podczas kontroli zeszytów ćwiczeń.

8. Zadawanie i ocena zadań domowych typu ćwiczenie gramatyczne, krótka forma wypowiedzi, odpowiedź pisemna na polecenie itp.

- Przy zadawaniu zadania domowego nauczyciel określa termin i sposób wykonania zadania.
- Uczeń ma obowiązek przestrzegania terminu i sposobu wykonania pracy domowej.
- Zadania w zeszycie przedmiotowym mogą być zadawane z dnia na dzień, są sprawdzane wyrędkowo. Znak graficzny „parafka” oznacza, że nauczyciel odnotował fakt wykonania zadania, ale nie sprawdzał jego zawartości merytorycznej.
- Nieodrobienie zadania w zeszycie przedmiotowym zostaje odnotowane w dzienniku jako uwaga o niewywiązywaniu się z obowiązków ucznia oraz w zeszycie ucznia wpisem „bz” i parafką.
- Uczeń ma obowiązek uzupełnić brak zadania na kolejną lekcję.
- Częste braki zadań będą brane pod uwagę przy ocenie śródrocznej oraz rocznej.
- Nauczyciel ocenia zadania domowe ucznia co najmniej 2 razy w okresie.
- Ocenianie zadań domowych może nastąpić natychmiast po upływie terminu realizacji lub podczas kontroli zeszytów przedmiotowych.

9. Zadawanie i ocena wypracowań.

- Wypracowania (dłuższe formy wypowiedzi) uczeń zapisuje w zeszycie wypracowań lub na papierze kancelaryjnym, przy czym na wykonanie zadania ma z 5-7 dni. Każde wypracowanie jest sprawdzone i ocenione przez nauczyciela.
- Nieoddanie w terminie wypracowania skutkuje wpisaniem braku zadania, które uczeń może zmienić na ocenę pozytywną, oddając pracę na następnych zajęciach.
 - Uczeń ma możliwość poprawienia oceny niedostatecznej za błędnie wykonane zadanie również w terminie 7 dni od daty otrzymania pracy, przy czym jej temat może zostać przez nauczyciela zmieniony.
- W uzasadnionym przypadku - częste nieodrabianie prac domowych spowodowane zaniedbaniami, nieodpowiednim stosunkiem do przedmiotu, lekceważeniem obowiązków ucznia, brakiem systematyczności - nauczyciel może odmówić wyznaczenia drugiego terminu wykonania pracy domowej.
 - W przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy (np. wypracowanie zostało przepisane z opracowania, z Internetu, jest podobne do wypracowań innych osób w klasie itp.) uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy.

10. Ocenianie ortografii:

- Uczeń ma prawo do korzystania ze „Słownika ortograficznego” w czasie pisania pracy, zarówno w domu jak i w klasie. Wyjątek stanowi pisanie sprawdzających dyktand ortograficznych.
- Uczeń dyslektyczny otrzymuje tekst dyktanda z lukami i uzupełnia jedynie luki.
- Dla uczniów dyslektycznych nauczyciel ustala indywidualne normy zaliczeń dyktand w zależności od wskazań poradni pedagogiczno-psychologicznej.

KLASA IV i V
0 błędów – celujący (6)
1 – 2 błędów – bardzo dobry (5)
3 – 4 błędów – dobry (4)
5 – 6 błędów – dostateczny (3)
7 – 8 błędów – dopuszczający(2)
9 i więcej błędów – niedostateczny (1)

11. Obszary aktywności uczniów podlegające ocenianiu:

Oceniane umiejętności	Aktywności uczniowskie podlegające obserwacji i ocenie
Współpraca w grupie.	Praca w grupach na lekcji
Porządkowanie i selekcja materiału.	Gromadzenie i segregowanie
Poszukiwanie i posługiwanie się źródłami informacji	Praca ze słownikiem. Gromadzenie materiałów. Samokształcenie
Terminowość wykonania zadań	Planowanie, organizowanie i ocenianie
Odpowiedzialność	Poprawianie wypracowań, sprawdzianów. Wykonywanie prac domowych. Wykonywanie zadań grupowych
Abstrakcyjne myślenie, kreatywność	Prace praktyczne, twórczość własna (wytwory pracy ucznia)
Poczucie własnej wartości	Poprawianie prac. Prezentacja własnej pracy. Samocena
Samodyscyplina	Frekwencja na sprawdzianach. Terminowość wykonywania i oddawania prac.
Motywacja	Frekwencja na sprawdzianach. Udział w pracach zespołu klasowego. Udział w lekcji. Udział w zajęciach pozalekcyjnych

12. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

1. Ocenianie testów i sprawdzianów – kryteria przeliczania punktów na oceny:

0- 32%	33- 50%	51-74%	75- 90%	91- 100%	ponad 100%
niedostateczny	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący

2. Ważność ocen:

- Wszystkie stopnie zdobyte przez ucznia są ważne.
- Każdy zdobyty stopień przez ucznia jest dla niego informacją o postępach w zdobywaniu wiedzy i umiejętności polonistycznych.
- Ocena pozytywna upewnia ucznia, że jego wysiłki odpowiadają wymogom szkoły, do której uczęszcza.
- Ocena negatywna informuje, że uczeń musi więcej pracować.
- Przy wystawianiu oceny śródrocznej i końcoworocznej brane są pod uwagę kolejno zadania:
 - Zadania klasowe o tematyce związanej z życiem ucznia, jego środowiskiem rodzinnym szkolnym oraz lekturą - sprawdzające stopień opanowania sprawności językowej i umiejętność wypowiedzania się w określonej formie.
 - Prace klasowe sprawdzające wiadomości i umiejętności z zakresu nauki o języku.
 - Prace pisemne w klasie utrwalające określone formy wypowiedzi.
 - Sprawdziany z nauki o języku po bloku lub dziale.
 - Kartkówki z trzech ostatnich lekcji lub z podstaw programowych.
 - Sprawdziany ze znajomości obowiązującej lektury.
 - Odpowiedzi ustne na lekcji.
 - Dyktanda ortograficzne sprawdzające posiadane i nowe umiejętności.
 - Recytacje tekstów poetyckich.
 - Aktywność na lekcji.
 - Prace plastyczne.

- Inne.

- Nauczyciel bierze pod uwagę postępy ucznia będące wynikiem jego pracy
- Akceptacja oceny przez ucznia jest sygnałem, że jest ona sprawiedliwa.
- Oceny są wystawiane ze stałą częstotliwością w ciągu okresu nauki szkolnej i z różnych działań nauczania języka polskiego.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

Wymagania na ocenę celującą:

- Zaliczenie poziomu na bardzo dobry oraz rozwiązanie dodatkowych zadań sprawdzających wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania danej klasy.
- Wiedza ucznia znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania.
- Twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania.
- Proponuje rozwiązania oryginalne, wykraczające poza materiał programowy.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne pod względem językowo-stylistycznym i merytorycznym, cechują się dojrzałością myślenia. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości. Posługuje się piękną polszczyzną
- Bierze udział w konkursach przedmiotowych, literackich, ortograficznych na poziomie szkoły i poza nią, osiąga sukcesy.
- Potrafi sprawnie korzystać z różnych źródeł informacji.
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

Wymagania na ocenę bardzo dobrą:

- Uczeń rozwiązuje samodzielnie problemy, gwarantujące pełne opanowanie programu nauczania.
- Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązania zadań i problemów w nowych sytuacjach.
- Sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami. W wypowiedzi uwzględnia właściwe dla danej formy środki językowe.
- Posługuje się poprawną polszczyzną.
- Bierze udział w konkursach przedmiotowych szkolnych i pozaszkolnych.
- Zaangażowany, wykazuje własną inicjatywę

Wymagania na ocenę dobrą:

- Uczeń opanował wiadomości i umiejętności z przedmiotu, stosowane w sytuacjach typowych wg wzorów (przykładów) znanych z lekcji i podręcznika, ale nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych w programie nauczania.
- Poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności w sytuacjach typowych, rozwiązuje i wykonuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne.

Wymagania na ocenę dostateczną:

- Uczeń opanował wiadomości i umiejętności o niewielkim stopniu złożoności, niezbędne do kontynuowania nauki, ale nie opanował w pełni podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w programie nauczania.
- Rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności.
- Realizuje większość zadań sam, niektóre z pomocą nauczyciela.
- Uwzględnia zasady poprawnościowe w zakresie budowy zdań i precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa.

Wymagania na ocenę dopuszczającą:

- Uczeń opanował proste treści programowe, niezbędne do kontynuowania nauki, o niewielkim stopniu złożoności, ale nie potrafi wykorzystać ich w sytuacjach typowych, popełnia błędy, ma braki w wiadomościach, korzysta ze wskazówek nauczyciela.
- Popełnia błędy merytoryczne i językowo-stylistyczne.

- Rozwiązuje z pomocą nauczyciela zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności.
- Ma braki, ale braki te nie przekreślają możliwości zdobycia podstawowej wiedzy i umiejętności w ciągu dalszej nauki.

Ocena niedostateczna:

- Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania przedmiotu dla danej klasy jako niezbędne do kontynuacji nauki, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy.
- Nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela.
- Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania.
- Nie potrafi sformułować poprawnej pod względem językowym i rzeczowym wypowiedzi.
- W wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych.
- Nie wykonuje zadanej pracy w wyznaczonym czasie.

Szczegółowe wymagania edukacyjne, obowiązujące uczniów po każdej kolejnej lekcji, zostały określone w Przedmiotowym Systemie Oceniania, będącym integralną częścią obudowy podręcznika *Jutro pójdę w świat*.

Aneks do kryteriów oceniania z języka polskiego– nauczanie zdalne

1. Uczeń wspólnie z rodzicami regularnie sprawdza wiadomości od nauczyciela (E-dziennik).
2. Testy, karty pracy i zadania sprawdzające wiedzę (również te online) uczeń rozwiązuje samodzielnie.
3. Nauczyciel przedmiotu informuje o tym, które zadania należy sfotografować, nagrać, odesłać, wykonać on-line na komputerze, telefonie lub innym urządzeniu mobilnym.
4. Zadane prace przesyłane są przez nauczyciela za pomocą dziennika elektronicznego (zakładka zadania domowe) lub podane na stronie epodręczniki.pl.
5. Prace do sprawdzenia odsyłamy na adres e-mail podany przez nauczyciela przedmiotu lub na dysk.
6. Nauczyciel może odpowiedzieć na maila, dając informację zwrotną uczniowi/rodzicowi, że otrzymał zadanie, pracę itp.
7. Nauczyciel wyznacza termin na wykonanie podanych przez siebie prac, zadań, treści.
8. Prace nadsyłane przez uczniów są oceniane plusami lub minusami (tylko za brak pracy). Za każde dobrze wykonane zadanie uczeń może otrzymać " +"
- Liczba plusów na ocenę bardzo dobrą: 5 (kategoria praca zdalna)
- Liczba minusów na ocenę niedostateczną: 5 (kategoria praca zdalna)
- Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który w ciągu tygodnia (czyli do piątku) wykona poprawnie przynajmniej dwa zadania dodatkowe zadane przez nauczyciela.
- Uczeń, który przysłał pracę po terminie wyznaczonym przez nauczyciela danego przedmiotu nie otrzymuje „+”, a ma usunięty „-”.
9. Dłuższe prace pisemne (wypracowania) zadawane z tygodniowym wyprzedzeniem i testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem są obowiązkowe dla wszystkich uczniów. Za niewysłanie zadania uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
10. Nie każda praca ucznia będzie podlegała sprawdzeniu i ocenie. Nauczyciel będzie decydował, jaki rodzaj pracy zdalnej będzie oceniany.
11. Zadane prace muszą systematycznie wykonywać wszyscy uczniowie, nauczyciel może wybierać, czyją pracę sprawdzi – analogicznie do tradycyjnego nauczania w szkole.
10. W przypadku sprawdzianów lub obszerniejszych zadań stawiana jest ocena . Sprawdziany, testy w formie on-line zawierają powyżej 10 pytań. Kartkówki z kolei do 10 pytań.

11. W przypadku sprawdzianów, testów, obszerniejszych materiałów czy kartkówek nauczyciel może zastosować sprawdzenie w formie on-line np. na stronie Quizzz , Testportal, Socrative lub innej umożliwiającej przeprowadzenie testów.
12. Sprawdziany i testy można poprawić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
13. Kartkówki nie podlegają poprawie.
15. Ocenie podlega zaangażowanie, systematyczność oraz wkład pracy ucznia, z uwzględnieniem indywidualnych możliwości ucznia.
16. Zasady pracy i oceny zdalnej uczniów opierają się na Wewnętrznych Zasadach Oceniania zawartych w Statucie Szkoły.
17. Problemy wynikające z zadawanych prac będą rozwiązywane indywidualnie z nauczycielami –on-line.
18. Uczeń może zawsze prosić nauczyciela o pomoc i wyjaśnienia, jeśli będzie miał problem ze zrozumieniem danego zadania, czy treści nauczania. Komunikacja w tych sprawach odbywa się zdalnie.
19. Uczeń jest zobowiązany do gromadzenia swojej pracy w formie np. plików, notatek w zeszycie, ćwiczeniach. Nauczyciel może sprawdzić te materiały po ewentualnym powrocie do nauczania w szkole.
20. Nauczyciel również odpowiednio archiwizuje i zabezpiecza prace uczniów, które otrzymuje drogą elektroniczną.

opracowała: Edyta Różycka